

Research Paper

Designing and validating the optimal curriculum model of Farhangian University on instructional skills based on Akker's curriculum model

Hojjat eftekhari¹, abdoivahab samavi^{2*}, hossein zainalipour³

1. PhD candidate of Hormozgan University curriculum and lecturer at Farhangian University
2. Associate Professor of Hormozgan University
3. Assistant professor of Hormozgan University

Received: 2020/11/1

Accepted: 2021/2/14

PP: 149-163

Use your device to scan and read the article online

DOI:

[10.30495/jedu.2022.26438.5276](https://doi.org/10.30495/jedu.2022.26438.5276)

Keywords:

Optimal Curriculum Model, Farhangian University, Akker's Curriculum Model, Teachers' Instructional Skills.

Abstract

Introduction: The purpose of this study was to provide an optimal curriculum model of Farhangian University on Akker's curriculum model for the undergraduate course in educational sciences.

research methodology: In this study, the method was qualitative and the purposive sampling (desirable cases) continued until data saturation was achieved. The participants are as follows: 14 student teachers were selected (on the highest-grade point average), 4 provincial sample teachers (as experts) and 6 professors of Farhangian University (as curriculum facilitators), and they took part as the informed individuals. Data obtained from semi-structured interviews were analyzed by deductive coding method.

Findings: Findings showed the following characteristics of teachers' elements (logic, purpose, content, learning activities, teacher, resources, grouping, time, evaluation), in addition, two elements (need & content organization) were added to the elements of the optimal curriculum based on educational skills.

Conclusion: The proposed model was approved by experts after validation and adjustment.

Citation: Eftekhari Hojjat, Samavi Abdolvahab, Zainalipour Hossein. (2022). Designing and validating the optimal curriculum model of Farhangian University on instructional skills based on Akker's curriculum model. Journal of New Approaches in Educational Administration; 13(5): 149-163

Corresponding author: Abdolvahab Samavi

Address: Hormozgan-Hormozgan University

Tel: 09177609872

Email: samavi@hormozgan.ac.ir

Extended Abstract

Introduction:

The planners are constantly thinking of revising and improving the curriculum of Farhangian University. And considering the central role of this university, there is an urgent need to have an optimal curriculum that meets the expectations of a skilled teacher. The teacher training system in order to assure the society that the graduates of Farhangian University in the first years of teaching have the necessary preparation to succeed in the field of education and training of students. They should provide fields in their curriculum for student teachers to reach the threshold of professional competence as teachers; Therefore, providing a suitable platform for improving the skills of student teachers is done in the form of presenting a model that, while considering comprehensive elements of the curriculum, includes the skills of the most skilled teachers in the curriculum of Farhangian University. And the student-teachers as the contacts of the curriculum have also contributed to the development of the curriculum so that they can benefit from the curriculum with a sense of responsibility and freshness.

Context:

During the last decade, dissatisfaction with the performance of schools, which includes dissatisfaction with teacher training. It has increased in different countries of the world, and as a result, the role of teacher training colleges, which are in charge of pre-service teacher preparation, has been questioned and criticized. Therefore, the current research focuses on the skills of teachers.

Goal:

The purpose of this study was to provide an optimal curriculum model of Farhangian University on ccchrr's insrruooonll skills bdddd on Akkrr's curriculum model for the undergraduate course in educational sciences.

Method:

In this study, the method was qualitative and the purposive sampling (desirable cases) continued until data saturation was achieved. The participants are as follow: 14 student teachers were selected (on the highest-grade point average), 4 provincial sample teachers (as experts) and 6 professors of Farhangian University (as curriculum facilitators), and they took part as the informed individuals. Data obtained from semi-structured interviews were analyzed by deductive coding method.

Findings:

Findings showed the following characteristics of elements; the characteristics of the logic element (attention to problem solving skills, skills, effective interaction with peers and special teacher skills); the characteristics of the objective element (comprehensiveness, practicality, objectivity and an Iranian-Islamic based teacher, researcher, familiar with technology and expert knowledge); the characteristics of the content element (up-to-date, comprehensive, integrated, useful, flexible and transferable, appropriate to logic and goals, and attention to culture and context); the characteristics of the element of learning activities (student activity, group work, repetition and practice and practical work, attention to all students' senses, facilitating the connection of opinion and action); the characteristics of the teacher element (considering the use of body language, recognizing and using active teaching methods, recognizing the audience, using Technologies in teaching, planning, and empowered in life skills and communication); the characteristics of the resource element (availability of resources, feasibility with the simplest resources, coordination with the physical structure and compliance with other curricula); the characteristics of the grouping element (considering group work opportunities, observing individual differences and providing interactive opportunities); the characteristics of the location element (flexibility and not limited to a specific environment); the characteristics of the time element (use any time for education, attention to cultural relations and proper time scheduling); and regarding to the characteristics of the evaluation element, it can be mentioned the features of paying attention to the types of evaluations, considering the goals of the program in evaluation, participatory evaluation and providing appropriate feedback.

Results:

Findings showed the following characteristics of kkkrr 's een elements (logic, purpose, content, learning activities, teacher, resources, grouping, time, evaluation), in addition, two elements (need & content organization) were added to the elements of the optimal curriculum based on educational skills. The proposed model was approved by experts after validation and adjustment.

مقاله پژوهشی

ارائه الگوی بهینه برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی دانشگاه فرهنگیان در چارچوب الگوی اکر

حجت افتخاری^۱، عبدالوهاب سماوی^{۲*}، حسین زینلی پور^۳

۱. دانش آموخته دکتری برنامه درسی دانشگاه هرمزگان و مدرس دانشگاه فرهنگیان

۲. دانشیار رشته روانشناسی تربیتی دانشگاه هرمزگان

۳. استادیار رشته علوم تربیتی دانشگاه هرمزگان

چکیده

مقدمه و هدف: هدف پژوهش حاضر ارائه الگوی بهینه برنامه‌درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی دانشگاه فرهنگیان در چارچوب الگوی اکر برای دوره کارشناسی رشته علوم‌تربیتی بود.

روش‌شناسی پژوهش: روش پژوهش کیفی و نمونه هدفمند(موارد مطلوب) تا رسیدن به اشباع داده‌ها ادامه یافت که مشارکت‌کنندگان عبارت‌از ۱۴ دانشجو(معلم) بر اساس بالاترین معدل(ها)، ۶ سرگروه استان، ۴ معلم نمونه استانی(به عنوان معلمان خبره) و ۶ استاد دانشگاه فرهنگیان(مجریان برنامه درسی) به عنوان افراد مطلع بود. داده‌های به دست‌آمده از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با روش کدگذاری قیاسی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش علاوه بر ویژگی ده عنصر الگوی اکر(منطق، هدف، محتوا، فعالیت یادگیری، معلم، منابع، گروه‌بندی، مکان، زمان، ارزشیابی)؛ دو عنصر نیاز و سازماندهی محتوا را به عناصر برنامه درسی بهینه مبتنی بر مهارت‌های آموزشی اضافه کرده و ویژگی این دو عنصر را نیز ارائه داد.

بحث و نتیجه‌گیری: الگوی ارائه شده پس از اعتباریابی توسط متخصصان و صاحب‌نظران و اعمال تعدیل‌ها، مورد تایید قرار گرفت.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۸/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۱/۲۶

شماره صفحات: ۱۶۳-۱۴۹

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

[10.30495/jedu.2022.26438.5276](https://doi.org/10.30495/jedu.2022.26438.5276)

واژه‌های کلیدی:

الگوی بهینه برنامه درسی، دانشگاه فرهنگیان، الگوی اکر، مهارت‌های آموزشی معلمان.

استناد: افتخاری حجت، سماوی عبدالوهاب، زینلی پور حسین، (۱۴۰۱). ارائه الگوی بهینه برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی دانشگاه فرهنگیان در چارچوب الگوی اکر دوماهنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی. ۱۳ (۵): ۱۴۹-۱۶۳

* نویسنده مسوول: سید عبدالوهاب سماوی

نشانی: هرمزگان-دانشگاه هرمزگان

تلفن: ۰۹۱۷۷۶۰۹۸۷۲

پست الکترونیکی: samavi@hormozgan.ac.ir

مقدمه

نظام آموزش عالی به عنوان بارزترین نمود سرمایه‌گذاری نیروی انسانی، نقش اصلی را در تربیت و تامین نیروی انسانی کارآمد برعهده دارد (Kalbasi, Nasr, Khoroshi and Athari, 2015). دانشگاه فرهنگیان نیز از دانشگاه‌های مهم و راهبردی کشور است که مسوولیت پرورش و رشد نیروی انسانی ماهر در آموزش و پرورش را بر عهده دارد (Babaei, 2015). وظیفه‌ی دوره‌های تربیت معلم، آماده کردن دانشجو معلمان و پرورش قابلیت‌ها، صلاحیت‌ها، مهارت‌ها و توانایی‌های حرفه‌ای لازم برای آنان می‌باشد، برنامه‌های درسی تربیت معلم، چشم‌اندازی برای مسیر توسعه نظام آموزش و پرورش کشور است. از طرفی برنامه درسی تربیت معلم باید از جامعیت لازم برخوردار بوده و همچنین باید مطابق نیازها، واقعیت‌ها و تحولات جامعه باشد و بتواند از طریق آن، قابلیت‌ها، صلاحیت‌ها و مهارت‌هایی را در دانشجو معلمان پرورش داد تا آنان را هم از بعد فردی و هم از بعد اجتماعی به عنوان برون‌داده‌های موثر نظام تربیت معلم محسوب نمود به طوری که مهارت‌های حرفه‌ای و دانش ضروری برای ایفای نقش در دنیای پیچیده امروز را به عنوان معلم فکور کسب نمایند (Koushi and Soltani, 2018). تربیت معلم با کیفیت نیازمند برنامه‌درسی مناسب است. برنامه‌درسی باید بتواند شایستگی‌های مختلفی را در معلمان بپروراند (Maeroufi & Musapour & Hassani, 2018). تلاش‌هایی که جهت آماده‌سازی علمی معلمان انجام می‌شود، در گرو استقبال از تدوین یک برنامه منسجم است (Davaranpanah, 2017) از آنجایی که بهبود کیفیت برنامه‌های آموزشی همواره مورد توجه و دقت دست‌اندرکاران و سیاست‌گذاران و نظریه پردازان آموزش و پرورش است، برنامه‌درسی تربیت معلم را می‌توان از حساس‌ترین و مهم‌ترین مولفه نظام‌های تعلیم و تربیت دانست؛ چرا که موفقیت و عدم موفقیت در ایجاد تحول در نظام‌های آموزشی، منوط به توانمندی‌ها و قابلیت‌های حرفه‌ای معلمان است که مجریان اصلی برنامه‌های آموزشی در محیط واقعی هستند؛ (Amrollah & Hakimzadeh, 2014)؛ به عبارت دیگر، دانش، توانش و نگرش معلمان بستگی زیادی به قابلیت‌هایی دارد که در مراکز تربیت معلم در قالب برنامه‌های درسی به آن نائل شده‌اند.

رتوف (Raouf, 2000) با بررسی طرح‌های کشورهای مختلف دریافت که همه کشورها به ضرورت توجه و بازسازی برنامه‌های تربیت معلم پی برده و تغییر و اصلاح آن را دنبال می‌کنند. همچنین در طول دهه گذشته، نارضایتی از عملکرد مدارس که خود شامل نارضایتی از آموزش معلمان است، در کشورهای مختلف جهان افزایش یافته و در نتیجه نقش دانشکده‌های تربیت معلم، که کار آماده‌سازی قبل از خدمت معلمان را برعهده دارند، مورد تردید و انتقاد قرار گرفته است. (Darling-Hammond, 2014) این نارضایتی نسبت به کار عملی معلمان در پایان دهه ۱۹۸۰، در گزارش یونسکو برجسته شد و چنین مطرح گردید که معلمان از آمادگی لازم برای تدریس در کلاس‌های درس برخوردار نیستند؛ زیرا پیوند مناسبی بین آموزش‌های نظری و عملی آنان وجود ندارد (Waddell & Vartuli, 2015)، آن چنان که لو (Lew, 2013) معتقد است مراکز تربیت معلم از عهده تربیت معلمانی که دارای توانایی‌های علمی، انواع مهارت‌ها و آمادگی لازم برای تدریس و مدیریت کلاس درس و آگاهی نسبت به مواد درسی و اوضاع و احوال دانش آموزان باشند، برنمی‌آیند. در کشور ایران نیز نتایج پژوهش عطاران، آیتی و کیامنش (۱۳۸۵)؛ مهدی‌زاده و شفیع (۱۳۸۸)؛ مرادی (۱۳۸۹)؛ فراهانی، نصر و شریف (۱۳۸۹)؛ سمیعی زفرقندی (۱۳۹۰)؛ کاظم پور و شاه-بهرامی (۱۳۹۵) بیانگر مشکلات، چالش‌ها و نارسایی‌هایی در برنامه درسی تربیت معلم بودند؛ بنابراین شواهد حاکی از آن است که برنامه‌درسی تربیت معلم در ایجاد مهارت‌های مورد نیاز معلمان متناسب نبوده و نیاز به تجدید نظر اساسی دارد. (Abdul Maleki, Adib, and Badri, 2010) با ایجاد و گسترش تربیت معلم و ارائه برنامه‌های مناسب می‌توان معلمانی شایسته، متبحر، متعادل، دلسوز و مخلص تربیت نمود و در امر آموزش و پرورش، تحول بنیادی به وجود آورد. (Safi, 2012)

از طرفی درباره عناصر و اجزای برنامه درسی بین متخصصان برنامه درسی اختلاف نظر است و هر یک تعداد خاصی از عناصر را برای برنامه درسی ارائه کرده‌اند. در بین تمام دیدگاه‌ها به عناصر برنامه درسی تقریباً چهار عنصر هدف، محتوا، روش و ارزشیابی وجه مشترک است. جهت تدوین برنامه‌درسی بهینه تربیت معلم که بر اساس مهارت‌های آموزشی مورد نیاز معلمی پایه‌گذاری شده باشد نیاز به در نظر گرفتن نظریه‌ای جامع در مورد عناصر برنامه درسی احساس می‌شود که با بررسی‌های انجام شده توسط پژوهشگر الگوی تارکنبوتی اکر (Akker, 2003) به دلیل جامعیت نسبت به سایر الگوها انتخاب شد. هم چنین این پژوهش ضمن در نظر گرفتن عناصر الگوی اکر به دنبال بهینه‌سازی و جامعیت عناصر برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان است؛ زیرا که پیشرفت در حوزه‌های علمی، اجتماعی و... و انتظارات از معلمان باعث می‌شود تا برنامه‌ریزان مدام در اندیشه بازنگری و بهسازی برنامه‌درسی دانشگاه فرهنگیان باشند و با توجه به نقش محوری این دانشگاه نیاز مبرم به داشتن برنامه درسی بهینه که مطابق با انتظارات از یک معلم ماهر است، احساس می‌شود. نظام تربیت معلم برای این که این اطمینان را به جامعه بدهد که فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان در سال‌های اول تدریس، آمادگی لازم را برای موفقیت در عرصه تعلیم و تربیت دانش-آموزان دارند، باید زمینه‌هایی در برنامه درسی خود فراهم نمایند که دانشجو معلمان به آستانه شایستگی حرفه‌ای معلمی برسند؛ بنابراین فراهم کردن بستر مناسب جهت ارتقا مهارت‌های دانشجو معلمان در قالب ارائه الگویی صورت می‌پذیرد که ضمن در نظر گرفتن عناصر جامعی از برنامه درسی، مهارت‌های مد نظر ماهرترین معلمان را در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان لحاظ کرده و دانشجو معلمان را به عنوان مخاطبین

برنامه درسی نیز در تدوین برنامه درسی سهیم کرده تا با احساس مسوولیت و طراوت بیشتر از برنامه درسی بهره‌مند شوند. با توجه به موارد ایراد شده هدف پژوهش حاضر ارائه الگوی بهینه برنامه‌درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی دانشگاه فرهنگیان در چارچوب الگوی اکر برای دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی است.

پیشینه پژوهشی

در سال‌های اخیر آموزش مهارت‌های معلمی صرفاً در دانشگاه فرهنگیان صورت می‌پذیرد و پرورش معلمانی توانمند و خبره مستلزم ارائه این مهارت‌ها در برنامه‌درسی دانشگاه فرهنگیان است. در زمینه مهارت‌های معلمان دانش‌پژوه (Daneshpajoo, 2003) نشان داد که در برخی از راهکارهای تدریس نارسایی‌هایی وجود دارد. این نارسایی‌ها در پنج مقوله ایجاد آمادگی و انگیزه، اجرا و آزمایش، پرسش و پاسخ، جمع‌بندی و نتیجه‌گیری، ارزشیابی پایانی و تعیین تکلیف و تحقیق بیشترین درصد رفتارهای مورد بررسی در معلمان را تشکیل می‌دهد که یا مشاهده نشده یا به طور نارسا انجام گرفته است. معلمان مطالب درسی را با زندگی واقعی دانش آموزان کمتر ربط می‌دهند و اغلب سعی می‌کنند محتوای برنامه را با روش‌های غیرفعال و سنتی به ذهن دانش‌آموزان منتقل می‌کنند.

دانش‌پژوه و فرزاد (Daneshpajoo and Farzad, 2006) نشان دادند که در تدریس دروس اختصاصی، معلمان دوره ابتدایی در رسیدن به هدف‌های مهارتی ضعیف ارزیابی شدند. تحلیل‌ها درباره نارسایی‌های موجود در روش تدریس معلمان نشان داد با توجه به این که معلمان در کلیات تدریس از مهارت نسبی خوبی برخوردارند، آنجا که پای اجزای مهم تدریس به میان می‌آید با برخی نارسایی‌های جدی مواجه‌اند. هم چنین نتایج بیانگر این بود که روش تدریس معلمان دوره ابتدایی بیشتر معلم محور است تا دانش‌آموز محور؛ در حالی که علم آموزشی زمانی واقعیت می‌یابد که خود دانش آموزان به طور فیزیکی و ذهنی در یادگیری دخالت داده شوند.

با توجه به اینکه مسوولیت خطیر پرورش معلمان بر عهده دانشگاه فرهنگیان است توجه به نتایج پژوهش‌های انجام شده در زمینه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان و شایستگی‌ها و مهارت‌های معلمان ضرورت دارد. عارفی (Arefi, 2004) در پژوهشی نشان داد برنامه‌های درسی رشته علوم تربیتی در آموزش عالی ایران از حیث توجه به جنبه‌های علمی و کاربردی و تقویت مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تحقیقی، مهارت‌های ویژه و تخصصی و کاربردی، روش‌های آموزش و ارزشیابی، پاسخ‌گویی نیازهای موجود نیست و در جهت بهبود آن، بایستی با رویکرد تلفیقی، دیسپلینی، شهروندی دموکراتیک، انسان‌گرایانه، تغییر اجتماعی و فرایندشناختی در همه ابعاد از جمله محتوا، روش آموزش و ارزشیابی متناسب با نیازهای فعلی اقدام نمود.

نیکخواه و لیاقت‌دار (Nikkhah and Liaqatdar, 2018) در پژوهشی نشان دادند که میزان توجه به رویکردهای حاکم بر تدوین و بازنگری برنامه و میزان تاثیر برنامه در ایجاد شایستگی‌های لازم دانشگاه فرهنگیان در حد کمتر از متوسط بوده است. گرچه هدف‌های برنامه به خوبی تدوین شده، اما در اجرا مشکلات متعددی وجود داشته است. محتوای آموزشی مطلوبیت آنچنانی نداشته است. بیشترین چالش‌ها و مشکلات اجرای برنامه به نداشتن دانش و مهارت‌های لازم آموزشگران برمی‌گردد و این که دانشگاه از نظر امکانات، تجهیزات و فضا در وضعیت مطلوبی قرار نداشته است.

مشهدی، شریفیان، لیاقت‌دار و رستگارپور (Mashhadi et al, 2017) در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که محتوای مطلوب جهت تربیت معلمان فناور باید از پنج ویژگی طرح محتوای آمیخته، انعطاف‌پذیری، تناسب با اهداف، رویکرد فناورانه حاکم بر محتوا و کاربردی بودن برخوردار باشد و از نظر استادان و دانشجویان وضعیت محتوای برنامه‌درسی در دانشگاه فرهنگیان برای تربیت معلم فناور چندان مطلوب نیست. آدوسان، اونی و الادیپو (Adeosun Oni and Oladipo, 2009) در پژوهشی با عنوان کیفیت و اثربخشی آموزش معلمان در زمینه آموزش ابتدایی: بررسی مطالعات آموزش ابتدایی نشان دادند که دانشجو معلمان از راه برنامه‌های تربیت معلم نتوانستند شایستگی‌های لازم به ویژه در تدریس ابتدایی کسب کنند و اینکه بیشتر معلمان صلاحیت‌های حرفه‌ای را به دست آورند در حد آرزوی صرف باقی‌مانده است. هم چنین یافته‌ها نشان داد که محتوای برنامه درسی کافی است اما استراتژی‌های تدریس به موارد زیادی احتیاج دارند.

نیساخان (Nisa Khan, 2013) در پژوهشی با عنوان نیاز به بهبود آموزش معلمان در هزاره جدید، محتوای مورد نظر برای آموزش دانشجو معلمان جهت ایجاد مهارت‌های آموزشی در دانشجو معلمان را به این گونه و با این ویژگی‌ها بیان می‌کند:

۱- آمادگی حرفه‌ای برای اثربخشی معلمان ضروری است. به معلمان آینده آموزش دهید که چگونه یک درس را سازماندهی کنند و همه عناصر لازم یک درس موثر را فراهم کنند.

۲- به دانشجو معلمان انعطاف‌پذیری و استفاده از انواع استراتژی‌ها و رویکردهای تدریس برای اطمینان از بهترین تسلط ممکن بر جنبه‌های مختلف محتوا را آموزش دهید.

۳- ایجاد نگرش و جهت‌گیری اثربخش که شامل اشتیاق مثبت و انگیزه به ادامه یادگیری و اعتماد به نفس

۴- جهت توانمندی در روبرویی با مطالبات چالش برانگیز کلاس‌های امروز دانشجومعلمین باید در اصول خودمدیریتی مانند مدیریت زمان کارآمد آموزش ببینند.

۵- دانشجو معلمین را به استفاده از فناوری و تلفیق فناوری مناسب در تدریس یک موضوع یا رشته خاص آموزش دهید.

۶- روی مهارت‌های اتباطی معلم-دانش آموز کار کنید و در مورد چگونگی برقراری ارتباط موثر و به شکلی ساختار یافته، به ویژه در جایی که معلمین و آموزندگان زبان در حال یادگیری هستند، آموزش دهید.

۷- برنامه درسی که دانشجومعلمین باید تدریس کند، باید به طور کامل مورد بررسی قرار گیرد.

۸- دانشجو معلمین را در استفاده از مطالب پشتیبانی موثر در یادگیری و چگونگی ایجاد یک محیط یادگیری موثر تشویق کنید.

۹- معلمین آینده باید در استراتژی‌های ارزشیابی سازنده مهارت داشته باشند.

کوئن و همکاران (Koenen & Dochy & Berghmans, 2015) در تحلیل پدیدارشناختی اجرای آموزش مبتنی بر شایستگی در آموزش عالی، یافته‌هایی در زمینه نقش یادگیرنده، نقش معلم، روش‌های تدریس و ارزشیابی به دست آورده‌اند. در برنامه‌درسی مبتنی بر شایستگی، در عنصر یادگیرنده، معلم به نفع فعالیت یادگیرندگان از نقش تعیین‌گری خود می‌کاهد. در عنصر روش‌های تدریس اغلب از سخنرانی، روش سمینار، پروژه و موقعیت‌های شبیه‌سازی شده استفاده می‌شود. ارزشیابی نیز اغلب ناظر بر مشارکت یادگیرندگان بوده و از روش‌های سنجش مداوم و ارزشیابی همگنان، استفاده از مطالعه موردی و خود-ارزشیابی استفاده می‌شود.

زلی و همکاران (Zeller & Sherbino & Whitman & Skeate & Arnold, 2016) در پژوهشی جهت طراحی و اجرای برنامه آموزش پزشکی در جهت انتقال شایستگی‌ها، عناصر و مولفه‌های اهداف، محتوا، ابزار سنجش، استانداردهای ارزشیابی، و زمان اتمام برنامه را در پژوهش مورد توجه قرار داده‌اند. آن‌ها در بعد اهداف به دانش کاربردی، در بعد محتوا به همکاری مدرس و یادگیرنده، در بعد ابزارهای سنجش به مقیاس‌های چندمنظوره، در بعد زمان‌بندی سنجش به سنجش تکوینی، در بعد استانداردهای ارزشیابی به آزمون‌های معیارمحور و در زمان اتمام برنامه، به متغیر بودن زمان اشاره و تأکید دارند.

گوروا و زلوا (Gyurova, & Zeleeva, 2017) مدل توانایی‌ها و مهارت‌های قرن ۲۱ در نظام‌های آموزشی را مشتمل بر ۳ توانایی و مهارت و ۱۱ مولفه بر می‌شمارند:

۱- یادگیری و نوآوری: در حیطه دانش و مهارت و به عنوان هسته و اهداف اصلی در یادگیری، شامل مولفه‌های موضوعات اساسی (دانش موضوعی)، تفکر انتقادی و حل مساله، ارتباطات و همکاری، خلاقیت و نوآوری

۲- سواد دیجیتال شامل مولفه‌های سواد اطلاعاتی، سواد رسانه‌ای و سواد فناوری اطلاعات و ارتباطات

۳- مهارت زندگی و حرفه‌ای شامل مولفه‌های انعطاف‌پذیری و سازگاری، تعامل فرهنگی و اجتماعی، بهره‌وری و مسوولیت و رهبری و پاسخگویی.

با عنایت به نتایج پژوهش‌ها مبنی بر نارضایتی از عملکرد آموزشی معلمین و نارسایی‌های برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان در پرورش معلمین خبره ضرورت تدوین الگوی برنامه‌درسی دانشگاه فرهنگیان مبنی بر مهارت‌های معلمی انکارناپذیر است و علاوه بر ده عنصر برنامه درسی در الگوی اکر، دو عنصر نیازها و سازماندهی محتوا نیز به این الگو اضافه شد تا رویکردی جامع نسبت به مهارت‌های معلمی به دست آید.

پژوهش حاضر با توجه به الگوی مفهومی به دنبال پاسخ‌گویی به دو سوال است:

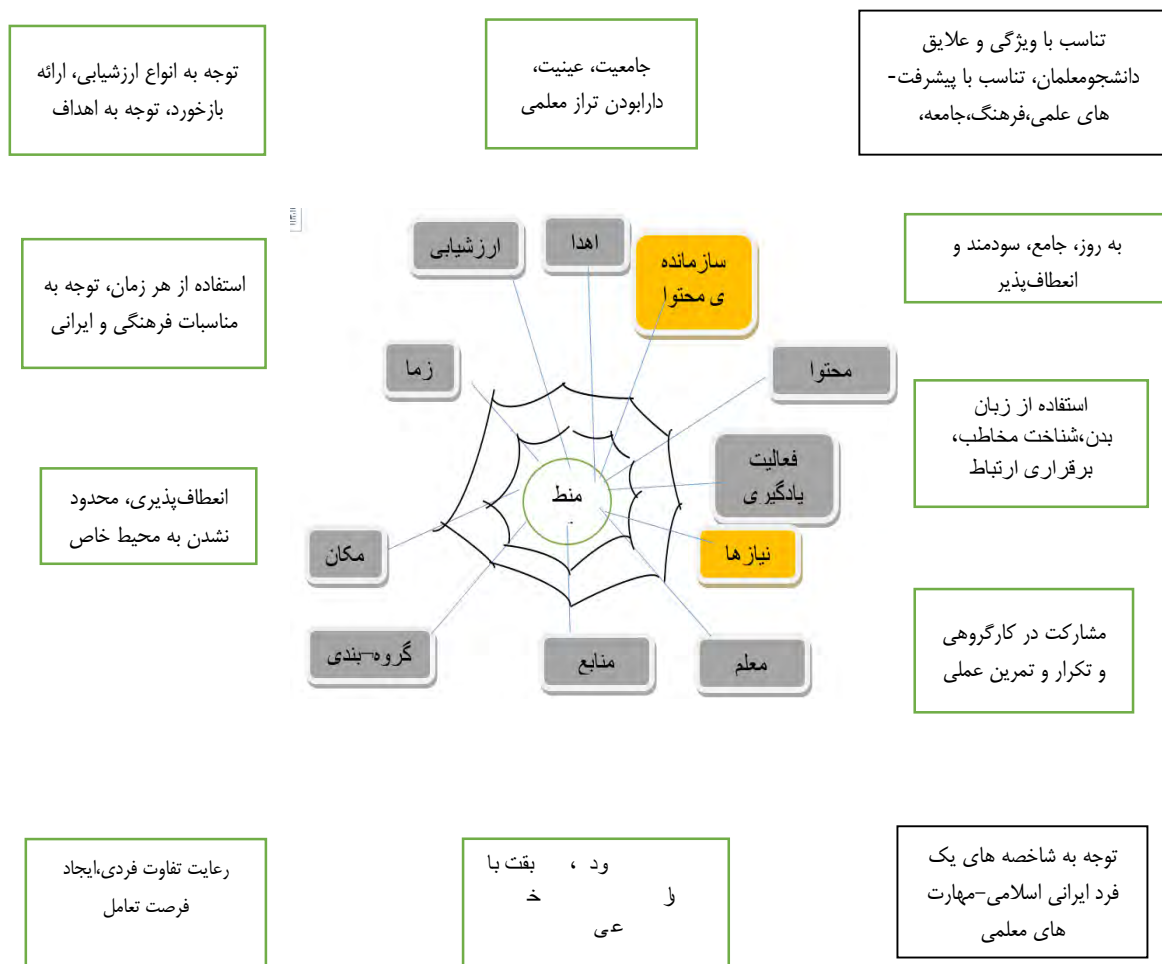
الگوی بهینه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان مبتنی بر مهارت‌های آموزشی معلم در چارچوب الگوی اکر چه ویژگی‌هایی دارد؟

اعتبار الگوی بهینه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان بر اساس مهارت‌های آموزشی معلمین دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی چگونه است؟

روش شناسی پژوهش

این پژوهش با روش کیفی و با هدف ارائه الگوی بهینه برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی دانشگاه فرهنگیان در چارچوب الگوی اکر برای دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی انجام شد. نمونه مورد نظر پژوهش با روش نمونه‌گیری هدفمند (موارد مطلوب) از دانشجویان ترم آخر بر اساس بالاترین معدل، سرگروه‌های استان فارس و معلمین نمونه استانی به عنوان معلمین خبره و استادان دانشگاه فرهنگیان استان فارس انتخاب شدند. داده‌های پژوهش از طریق مصاحبه نیمه‌ساختارمند گردآوری شدند. سوالات مصاحبه نیمه ساختارمند به این صورت بود که ابتدا از مصاحبه‌شونده سوال کلی در مورد مهارت‌های آموزشی مورد نیاز معلم پرسیده می‌شد، و هر مهارتی را که مصاحبه‌شونده بیان می‌کردند با سوالات دقیق‌تر به چستی و چگونگی مهارت از نظر مصاحبه‌شونده پی‌برده می‌شد. مصاحبه‌ها ضبط و پس از پیاده‌سازی چندین بار خوانده شد. زمان هر مصاحبه ۳۰ تا ۴۰ دقیقه در نظر گرفته شد. داده‌ها با استفاده از تحلیل مضمون مورد بررسی و کدگذاری قرار گرفتند. نتایج به دست آمده از انجام مصاحبه‌ها در مورد مهارت‌های آموزشی معلمین در جدولی گردآوری شد. پس از حذف مولفه‌های تکراری بر اساس ده عنصر الگوی اکر (Akker, 2003) و مطابق با سوالات اساسی الگو این عناصر تقسیم شدند. سپس با توجه به مولفه‌های به دست آمده حاصل

از مصاحبه‌ها، مولفه‌ها در عناصر ده‌گانه الگوی تار عنکبوتی اکر به علاوه عناصر نیازها و سازماندهی محتوا، جای‌گذاری شدند و به صورت پرسش در طیف لیکرت قرار گرفتند. سپس پرسشنامه به ده نفر معلم خبره ارسال شد و از آنان درخواست شد که نظر خود را بنویسند و اگر نیاز به موردی در عنصر مربوطه می‌باشد را اضافه کنند. پس از برگشت پرسشنامه‌ها در دور اول، از پاسخ تکمیل‌کنندگان میانگین گرفته شد و سپس گویه‌های پاسخ‌دهندگان که با میانگین اختلاف بیش از یک نمره داشت برگشت داده شد تا نظر خود را بازبینی و اعمال کنند. در نهایت گویه‌هایی که نمرات میانگین آن‌ها از چهار کمتر شده بود حذف گردید. پس از این مرحله پرسشنامه در اختیار اساتید قرار گرفت. برای اعتباریابی یافته‌های پژوهش از اعتباریابی مخاطب و متخصصان استفاده شد. پس از انجام هر مصاحبه و کدگذاری داده‌های حاصل از آن مضامین استخراج شده در جدولی ذیل عناصر برنامه درسی قرار گرفته و در قالب پرسشنامه‌ای در طیف لیکرت برای مصاحبه شونده و متخصصان ارسال می‌شد تا مصاحبه شونده‌ها داده‌های به دست آمده توسط پژوهش‌گر را مورد بازبینی و تایید قرار دهد. از این روش به عنوان اعتباریابی مخاطب یاد می‌شود (Ritchie et al, 2013). متخصصان تعلیم و تربیت نیز پیشنهاد خود پیرامون ترکیب گویه‌های نزدیک به هم، حذف گویه‌های دور از عناصر و... را ارائه کردند و موارد در پرسشنامه اعمال شد. در مرحله بعد میانگین نمرات تمامی پاسخگویان به همراه نمره هر متخصص در قالب پرسشنامه در اختیار متخصصان قرار گرفت تا میزان توافق متخصصین از گویه‌ها به دست آید. تغییرات و پیشنهادات صاحب‌نظران اعمال شد و در نهایت هر گویه که با میانگین نظرات تمامی مشارکت‌کنندگان اختلاف داشت به متخصص ارجاع داده شد تا در نهایت توافق تمامی متخصصان جلب گردید.

شکل ۱- الگوی بهینه برنامه درسی مبتنی بر مهارت آموزشی معلمان (توسعه یافته از (Akker, 2003) (Akker, 2003)

جدول ۱- اطلاعات دموگرافیک شرکت‌کنندگان در پژوهش

کد	سابقه تدریس	رشته	سن	جنسیت	سابقه تدریس	رشته	سن	جنسیت
۱	۱۱	ادبیات فارسی	۳۶	زن	۲۱	روانشناسی تربیتی	۴۴	مرد
۲	۲۷	برنامه ریزی درسی	۵۳	زن	۲۹	مشاوره	۵۱	مرد

زن	۵۵	برنامه ریزی درسی	۳۱	۶	زن	۴۶	مدیریت آموزشی	۲۴	۳
زن	۳۹	۱۸	۱۴	زن	۴۲	۲۳	۱۱	سرگروه استان	
مرد	۴۱	۲۲	۱۵	زن	۴۵	۲۶	۱۲		
مرد	۳۴	۱۵	۱۶	زن	۴۰	۲۱	۱۳		
زن	۴۱	۲۰	۱۹	زن	۳۲	۱۴	۱۷	معلم نمونه استان	
مرد	۴۶	۲۵	۲۰	مرد	۳۶	۱۷	۱۸		
سن	جنسیت	معدل	سن	جنسیت	معدل	سن	جنسیت	معدل	
۲۱	زن	۱۹,۱۲	۲۱	زن	۱۹,۲۴	۲۱	زن	۲۱	
۲۱	زن	۱۹,۳۴	۲۲	زن	۱۹,۱۲	۲۲	زن	۲۲	
۲۲	زن	۱۸,۹۸	۳۰	مرد	۱۸,۸۵	۲۱	مرد	۲۳	
۲۱	مرد	۱۹,۳۶	۳۱	مرد	۱۸,۷۹	۲۲	مرد	۲۴	
۲۲	مرد	۱۸,۹۹	۳۲	مرد	۱۹,۱۹	۲۲	مرد	۲۵	
۲۳	زن	۱۹,۲۱	۳۳	زن	۱۹,۴	۲۰	زن	۲۶	
۲۱	مرد	۱۹,۳۵	۳۴	زن	۱۹,۶	۲۱	زن	۲۷	

مشارکت کنندگان در پژوهش شامل دانشجویان ترم آخر (۱۴ نفر) بر اساس بالاترین معدل، معلمان خبره از سرگروه‌های آموزشی استان فارس (۶ نفر) و معلمان نمونه استانی (۴ نفر) و استادان با سابقه تدریس بالای ده سال (۶ نفر) در دانشگاه فرهنگیان بودند.

یافته ها

سوال اول: الگوی بهینه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان مبتنی بر مهارت‌های آموزشی معلم در چارچوب الگوی اکر چه ویژگی‌هایی دارد؟ جهت پاسخگویی به این سوال، از داده‌های حاصل از مصاحبه استفاده شد

ویژگی‌های الگوی پیشنهادی

منطق: با توجه به یافته‌های پژوهش در زمینه مختصات و ویژگی‌های عنصر منطق، مهم‌ترین ویژگی‌های به قرار زیر شناسایی شد: برنامه درسی معلمان را برای آینده شغلی متخصص بار آورد؛ برنامه درسی تعامل اثربخش با هم نوعان و به ویژه دانش آموزان را در معلمان پرورش دهد؛ برنامه درسی مهارت حل مساله و تفکر در ابعاد گوناگون را در معلمان ایجاد کند و برنامه درسی مهارت‌های زندگی در ابعاد محلی، منطقه‌ای و جهانی را در معلمان ایجاد کند. دانشجوی با کد (۲۶) گفتند: «خب از یه دانشجوی تربیت معلم واقعا انتظارات باید بالا باشه. اخه چهار سال در دانشگاه فرهنگیان تحصیل کردیم که یه معلم کاربلد بشیم».

نیاز: برنامه درسی رشته علوم تربیتی دوره کارشناسی در دانشگاه فرهنگیان با سایر دانشگاه‌ها باید متفاوت باشد؛ چرا که دانشجویان پس از فراغت از تحصیل به عنوان معلم باید به دانش آموزان خدمت کنند. یافته‌ها در مورد نیازها عبارتند از این که برنامه درسی به مهارت‌های مورد نیاز معلمان به صورت خاص توجه کند. دانشجوی معلم با کد (۳۳) بیان کرد: «خب از یه دانشجوی معلم که فارغ التحصیل می شه انتظار می ره عالی کارکنه و مثل یه معلم در کارش مهارت داشته باشه، ما باید اینا رو در دانشگاه فرهنگیان بلد بشیم»

برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان با توجه به رشته مورد نظر علاوه بر ارائه دانش تخصصی، توجه به علائق دانشجویان معلمان، شناسایی هدف‌های مهم، به نیازهای شغلی آینده آنان با توجه به مقطع تدریس و مهارت‌های معلمی را هم مد نظر قرار دهد.

هدف: یافته‌های پژوهش در مورد هدف عبارتند از: برنامه درسی معلمانی ایرانی اسلامی پرورش دهد که معتقد به ارزش‌های اسلامی و پایبند به نظام جمهوری اسلامی ایران باشند؛ برنامه درسی معلمانی پژوهشگر و جستجوگر پرورش دهد؛ برنامه درسی معلمانی پرورش دهد که ارتباط با فناوری‌های عصر حاضر، مهارت‌های زندگی، شناخت خدا، خود و خلق، رعایت مقررات اجتماعی و دانش علمی تخصصی حیطه شغل خود را بشناسند و در آموزش آن‌ها به دانش آموزان مهارت داشته باشند. معلم نمونه استانی با کد (۱۸) اشاره کردند که: «بچه‌های الان از نظر فناوری از خیلی معلم‌ها جلوترن و این باعث شده گنجینه لغاتشون به واسطه تکنولوژی که در اختیار دارن هم قوی باشه و اصلا با بچه‌های سال‌های قبل قابل مقایسه نیستن».

محتوا: یافته‌های پژوهش در مورد محتوا عبارتند از: محتوای برنامه درسی باید به روز، جامع، سودمند، انعطاف‌پذیر و قابل انتقال باشد؛ محتوای برنامه درسی جذاب و متنوع (شعر، داستان و...) باشد؛ محتوا فرهنگ و شرایط جغرافیایی و مثال‌های متعدد و متنوع را در برگیرد؛ محتوا آداب تعامل با دیگران و در گروه، نکات تربیتی و شگفتی‌های آفرینش را در برگیرد و محتوا از ساده به مشکل طراحی شود. معلم نمونه استانی با

کد(۲۰) بیان کردند که: «بچه‌ها عاشق شعر و قصه هستند...وقتی براشون قصه می‌گم همه ساکت میشن و گوش می‌دن...شعرای کتاب رو داخل کلاس حفظ می‌شدن...»

سازماندهی محتوا؛ شیوه سازماندهی محتوا در دانشگاه فرهنگیان اهمیت ویژه دارد؛ چرا که مخاطبان برنامه از یک سو دانشجو هستند و از سوی دیگر در بدو ورود استخدام آموزش و پرورش‌اند و عنوان معلم را همزمان با دانشجو بودن به یدک می‌کشند. بنابراین محتوا علاوه بر متعادل و منسجم بودن باید متناسب با علایق، استعدادها و ویژگی‌های دانشجومعلمان، متناسب با پیشرفت علم و تکنولوژی، فرهنگ و جامعه باشد.

فعالیت یادگیری؛ یافته‌های پژوهش در مورد اینکه یادگیرندگان چگونه می‌آموزند، عبارت‌اند از: برنامه درسی شاگردان را فعال و ترغیب به کار گروهی کند؛ تکرار و تمرین به مقدار کافی را در نظر بگیرد؛ برنامه درسی حواس مختلف دانش آموزان را درگیر کند. سرگروه آموزشی با کد(۲۲) اشاره کردند که «دقت کردم معلمی که با بچه‌ها توی کلاس دست‌ورزی کار میکنن بچه‌هاشون خیلی بهتر مسائل و جواب می‌دن».

معلم؛ یافته‌های پژوهش در مورد اینکه معلم چگونه فرایند یادگیری و تدریس را تسهیل می‌کند، عبارت است از: برنامه درسی آزادی عمل زیادی برای دانشجومعلم قائل شود؛ برنامه درسی استفاده از زبان بدن را به دانشجو معلم آموزش دهد؛ برنامه درسی برقراری ارتباط سازنده با افراد مختلف در حیطه شغلی را به دانشجو معلم آموزش دهد؛ برنامه درسی شیوه‌های پژوهش و به خصوص روش‌های تحقیق پیرامون مسائل کاری را به دانشجو معلم آموزش دهد؛ برنامه درسی روش‌های نوین تدریس و روش‌های مبتنی بر فناوری و کار با ابزارهای نوین را به دانشجو معلم می‌آموزد؛ برنامه درسی شناخت محتوای برنامه درسی مخاطبان، مراحل تدریس با روش‌های گوناگون، و ویژگی‌های مخاطبین و... به دانشجو معلم می‌آموزد و برنامه درسی برنامه‌ریزی در ابعاد مختلف (برنامه هفتگی، بودجه‌بندی، طرح درس و...) به دانشجو معلم یاد می‌دهد. استاد با کد(۱) بیان کردند: «پرورش معلم نیاز به زمان و اساتید خبره داره. بهترین موقعیت دروس کارورزی هست که دانشجومعلم موقعیتای عملی رو با گفته‌های نظری مطابقت بدن و توسعه پیدا کنن».

منابع؛ یافته‌های پژوهش در مورد منابع عبارتند از: برنامه درسی با توجه به امکانات در دسترس و ساده‌ترین امکانات تدوین شود؛ برنامه درسی این امکان را فراهم می‌کند که با استفاده از وسایل و ابزارهای مختلف کیفیت آموزش را بالاتر برد؛ برنامه درسی امکان استفاده از برنامه‌های تدوین شده متفاوت را به صورت همزمان در نظر می‌گیرد؛ برنامه درسی با ساختار فیزیکی اجرایی آن همخوانی و مطابقت داشته باشد؛ برنامه‌های درسی قابلیت تدریس با نرم افزارهای تعاملی و تکنولوژی روز را دارا باشد و منابع مطالعاتی متعدد و مرتبط را به صورت آسان و در دسترس قرار دهد. استاد با کد(۶) بیان داشتند: «فقط محتوایی که به دانشجو معلما ارائه می‌کنیم مهم نیست. دانشجومعلم باید با بهترین امکانات آموزش ببینه...وقتی من تو کلاس تخته هوشمند ندارم خب دانشجومعلم من چطور یادگیره کی و چطو توی کلاسش استفاده کنه؟». گروه‌بندی یافته‌های پژوهش درباره گروه‌بندی عبارتند از: برنامه درسی فرصت‌هایی برای کارهای تیمی و گروهی در نظر بگیرد؛ در گروه‌بندی به تفاوت‌های فردی دانش آموزان توجه شود؛ برنامه درسی مشارکت همه افراد برای ایجاد فرصت یاددهی و یادگیری به مخاطبان را فراهم نماید؛ موقعیت‌هایی برای تعامل انفرادی با استادان در نظر گرفته شود. سرگروه با کد(۱۶) اشاره داشتند که: «داخل کارگاه‌ها وقتی از معلما میخام گروهی کار کنند تعجب میکنن...بخودم میگم اگه معلما توی کلاسشون این نوع تدریس می‌کنن چرا براشون عجیبه؟ در کل حس میکنم ما با هم یادگرفتن رو بلد نشدیم».

مکان؛ یافته‌های پژوهش درباره عنصر مکان عبارتند از: مکان فرایند یاددهی یادگیری منعطف و مناسب باشد؛ امکان تغییر محیط و مکان یاددهی یادگیری براحتی فراهم باشد؛ یادگیری به مکان خاصی منحصر نمی‌شود. دانشجوی با کد(۳۰): «تمام سال‌های تحصیل روی صندلی نشستیم و گوش دادیم. چرا فقط باید در چهار دیواری آموزش ببینیم؟ فکر میکنم دور ذهنمون حصار می‌کشیم. من معلم بشم سعی می‌کنم در فضاهای مختلف به دانش‌آموزام یاد بدم».

زمان؛ یافته‌های پژوهش در مورد عنصر زمان عبارت است از: از هر زمانی برای آموزش موثر استفاده شود و محدودیت زمان یادگیری تا جای ممکن از میان برداشته شود؛ برنامه درسی با عنایت به مناسبت‌های ملی و مذهبی قابل انعطاف باشد و زمانی از کلاس درس را به استفاده از فناوری اختصاص می‌دهم. سرگروه با کد(۱۴) بیان کردند که: «وقتی به محتوا مسلط باشیم خیلی بهتر می‌دونیم کی چیو درس بدیم...هر چند حجم محتوا اصلا اجازه نمیده مانور بدیم».

ارزشیابی؛ یافته‌های پژوهش در مورد ارزشیابی عبارتند از: ارزشیابی از برنامه درسی به گونه‌ای باشد که میزان تحقق اهداف برنامه درسی مشخص شود؛ انواع ارزشیابی‌ها (کتبی، شفاهی و...؛ پایانی و تکوینی، خودسنجی و همسال‌سنجی و...) را در زمان‌های مناسب به کار گرفته شود؛ در ارزشیابی مخاطبان برنامه و پیشرفت آن‌ها در نظر گرفته شود؛ ارزشیابی‌های گروهی با هدف تقویت کارهای گروهی به عمل آید و

از نتایج ارزشیابی جهت بهبود فرایندها استفاده شود. استاد با کد(۲) بیان کردند: «خیلی سعی میکنم به دانشجوا یاد بدم که خودشون بسنجن. ولی در کل در نظام آموزشی ما خودسنجی چه ارزشی داره؟»

سوال دوم: اعتبار الگوی بهینه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان بر اساس مهارت‌های آموزشی معلمان دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی چگونه است؟

در فرایند طراحی الگوی بهینه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان بر اساس مهارت‌های آموزشی معلمان اقداماتی جهت ارتقاء اعتبار یافته‌ها صورت گرفت. در ابتدا سعی شد تا از چند منبع به عنوان مصاحبه شوندگان استفاده شود، لذا دانشجویان ترم آخر، معلمان نمونه استان، سرگروه‌های آموزشی استان و اساتید تربیت معلم به عنوان مصاحبه شوندگان انتخاب شدند. یافته‌های حاصل از مصاحبه با استادان دانشگاه فرهنگیان در اختیارشان قرار می‌گرفت تا مورد بازبینی و تایید قرار گیرد(مرور مخاطب). در مرحله دوم الگوی طراحی شده به همراه سوالاتی که از مولفه‌های حاصل از مصاحبه‌ها استخراج شده بود، در پرسشنامه‌ای تنظیم و جهت اعتباریابی به متخصصان ارسال شد. این مرحله در دو بخش انجام شد. بخش اول اعتباریابی از نظر متخصصانی که در مرحله اولیه در پژوهش مشارکت داشتند(۶نفر) و بخش دوم اعتباریابی از نظر متخصصانی(۴ نفر) بود که خارج از گروه مصاحبه‌شونده بود(جهت بررسی معیار انتقال پذیری). یافته‌های این قسمت از پژوهش به تفکیک سوال‌های مطرح شده در زیر آمده است:

۱- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر منطق در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ در پاسخ به این سوال، چهار نفر از مشارکت کنندگان، ویژگی‌های شناسایی شده برای منطق را مکفی دانسته و از متخصصان یک نفر(کد۸) اشاره داشت که: «در مبحث منطق برنامه درسی پرورش مهارت‌های تفکر نقادانه را از طریق گنجاندن در فعالیت‌های یادگیری و سبک ارائه محتوا پرورش دهد، به‌ویژه اینکه مخاطبان برنامه درسی افرادی هستند که باید محتواها را نقادانه بررسی کنند». بنابراین این ویژگی اضافه شد و در مرحله دوم این گویه در طیف لیکرت جهت نظرخواهی به متخصصان ارسال شد و با میانگین ۴,۷۸ توافق افراد را کسب کرد.

۲- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر هدف در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ در پاسخ به این سوال سه نفر از متخصصان(کد۲، کد۹ و کد۱۰) با ذکر این دلیل که سه گویه اهداف با گویه‌های منطق تشابه معنایی زیادی دارند و بهتر است صرفاً در یک عنصر بیان شوند؛ درخواست حذف چند هدف و افزودن اهداف اساسی تری را پیشنهاد دادند که پس از حصول توافق سایر متخصصان به اهداف اضافه شد. متخصص(کد۲) بیان می‌کند: «دانشجو معلم باید به نظام جمهوری اسلامی و کشور ایران پایبند باشد تا بتواند دین خود را در حیطه معلمی ادا کند. بنابراین یکی از اهداف برنامه درسی تربیت معلم باید در این حیطه باشد». متخصص(کد۱۰): «معلم با افراد مختلف سروکار خواهد داشت. معلم باید شغل‌های مختلف را بشناسد. وقتی سرکلاس حاضر شد بدون آنکه دانش‌آموز از چه محیط کاری و فکری دانه میاد توی کلاسش میشینه» بنابراین، موارد یاد شده لحاظ شد و در نهایت مورد توافق قرار گرفت.

۳- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر محتوا در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ در پاسخ این سوال متخصصان با موارد ذکر شده حاصل از مصاحبه‌ها در مورد محتوا توافق داشتند و متخصص(کد۵) دو مورد پیشنهاد کردند که به ویژگی‌های مورد نظر محتوا اضافه شد: «محتوای مورد نظر باید به صورتی باشد که یک انسان چند بعدی پرورش بدهد، پیشنهاد می‌کنم که محتوا در دروس مختلف به پرورش مهارت‌های شخصیتی و آداب زندگی و مقررات هم توجه داشته باشد».

۴- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر فعالیت یادگیری در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ در پاسخ به این سوال، ضمن تایید تمامی ویژگی‌ها، متخصص(کد۱) ارائه تکالیف خلاقانه و بسطی را جهت فعالیت بهتر شاگردان در یادگیری پیشنهاد کرد که در مرحله دوم مورد تایید اعضا قرار گرفت.

۵- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر معلم در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ در پاسخ به این سوال، متخصصان ضمن تایید ویژگی‌ها، خواستار حذف ویژگی‌هایی که بسیار به هم نزدیک بودند، شدند و ویژگی‌های به دست آمده تقلیل داده شد و دوباره ارسال و تایید متخصصان را به دست آورد.

۶- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر منابع در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ ویژگی‌های یاد شده برای منابع برنامه درسی کفایت لازم از نظر متخصصان را به دست آورد و مورد تایید تمامی افراد قرار گرفت.

۷- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر گروه بندی در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ با عنایت به اینکه انجام کارهای تیمی و گروهی در کلاس‌های درس دارای اهمیت می‌باشد، ویژگی‌های یاد شده برای گروه‌بندی از طرف اعضای مورد مصاحبه تقریباً از نظر متخصصان جامع بود و فقط متخصص(کد۳) درخواست ادغام چند ویژگی را داشتند که انجام شد.

۸- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر مکان در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟

در جواب این سوال باید گفت که از نظر اکثریت متخصصان ویژگی‌های مکان یادشده مورد تایید می‌باشد و نظر جمع بر این بود که مکان در برنامه درسی صرفاً به کلاس درس منحصر نشده و به صورت بسیار انعطاف‌پذیر در نظر گرفته شود.

۹- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر زمان در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ در پاسخ به این سوال متخصص (کد ۸) بیان کرد «برنامه درسی باید به گونه‌ای باشد که فرصت یادگیری در هر زمانی را فراهم کند». این ویژگی به همراه سایر ویژگی‌ها مورد تایید و تاکید متخصصان قرار گرفت.

۱۰- آیا ویژگی‌های شناسایی شده برای عنصر زمان در الگوی برنامه درسی پیشنهادی از کفایت لازم برخوردار است؟ در پاسخ به این سوال ضمن تایید بسیاری از ویژگی‌ها متخصص (کد ۶) بیان نمود «بخشی از ارزیابی باید به ارزیابی از فعالیت‌هایی که بیرون از کلاس درس انجام می‌شود اختصاص داد. مثلاً بسیاری از کارها را در خانه انجام می‌دهند و ارزیابی والدین به معلم می‌تونه کمک دهنده باشه، پس برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان باید به دانشجو معلمان یاد بده چگونه از توانمندی والدین تو این زمینه استفاده کن». بنابراین منظور این ویژگی نیز بر ویژگی‌های دیگر اضافه شد و با حذف و ادغام چند ویژگی نهایتاً در مرحله دوم تایید متخصصان را کسب کردند.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر ارائه الگوی بهینه برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی دانشگاه فرهنگیان در چارچوب الگوی اکر برای دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی بود. برای دستیابی به این هدف در ابتدا با چهار نمونه مصاحبه، سپس مولفه‌ها از مصاحبه‌ها استخراج و مولفه‌های تکراری حذف شد. در مرحله بعد با عنایت به الگوی برنامه درسی اکر، مولفه‌ها متناسب با ده عنصر دسته‌بندی شدند و به عنوان ویژگی‌های عناصر دسته بندی شدند. در مرحله بعد ویژگی‌ها در قالب پرسشنامه به تعدادی از افراد متخصص ارسال شد تا نظرشان در مورد ویژگی‌های هر عنصر بیان کنند. پس از دریافت نظرات در مرحله اول طی طیف لیکرت، از نمرات متخصصان در مورد هر ویژگی میانگین گرفته شد و در مرحله بعد ویژگی‌هایی که هر متخصص اضافه نموده بود به همراه میانگین به متخصصان ارسال شد. در این مرحله تعدادی از ویژگی‌ها به دلایل مختلف از جمله تکراری بودن حذف شدند و ویژگی‌های عناصر برنامه درسی بهینه مورد تایید واقع شد.

در این پژوهش الگوی تارنکبوتی اکر به عنوان مبنایی برای عناصر برنامه درسی بهینه مبتنی بر مهارت‌های آموزشی معلمان قرار گرفت. با تفحص در پایگاه داده‌ها، پژوهشی که الگوی اکر را مبنای طراحی برنامه درسی تربیت معلم قرار داده باشد یافت نشد و در اکثر پژوهش‌ها از چهار عنصر هدف، محتوا، روش و ارزشیابی استفاده کرده بودند. در پژوهش حاضر برای عنصر منطبق که سایر عناصر را تحت تاثیر خود قرار و پیوند می‌دهد ویژگی‌هایی از قبیل توجه به مهارت‌های حل مساله، مهارت‌های زندگی در ابعاد مختلف، تعامل اثربخش با هم‌نوعان و در نظر گرفتن مهارت‌های خاص معلمی یاد کرد. همچنین برای عنصر هدف ویژگی جامعیت، کاربردی بودن، عینیت داشتن و مشخص بودن تراز معلمی مثل پرورش معلمی ایرانی اسلامی، پژوهشگر، مانوس با فناوری و صاحب دانش تخصصی به دست آمد.

در پاسخ به سوال اول پژوهش مبنی بر تعیین و شناسایی ویژگی‌هایی الگوی بهینه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان مبتنی بر مهارت‌های آموزشی معلم در چارچوب الگوی اکر نتایج نشان داد در مورد ویژگی منطبق مشارکت کنندگان عقیده داشتند برنامه درسی می‌تواند معلمان را برای آینده شغلی متخصص بار آورد؛ برنامه درسی می‌تواند تعامل اثربخش با هم‌نوعان و به ویژه دانش آموزان را در معلمان پرورش دهد؛ برنامه درسی می‌تواند مهارت حل مساله و تفکر در ابعاد گوناگون را در معلمان ایجاد کند و برنامه درسی می‌تواند مهارت‌های زندگی در ابعاد محلی، منطقه‌ای و جهانی را در معلمان ایجاد کند. یافته‌های این بخش از پژوهش با مطالعه ی تیجس و اکر (Thijs, & Akker, 2009) همسو می‌باشد. به باور این محققان منطق نقطه مرکزی است که سایر مولفه‌ها به آن متصل می‌شوند. بنابراین، ۹ مولفه دیگر در صورت تغییر در هر یک از دیگر مولفه‌ها مستعد تغییر هستند.

در مورد ویژگی نیاز نتایج نشان داد برنامه درسی باید به مهارت‌های مورد نیاز معلمان به صورت خاص توجه کند. در مورد این ویژگی شرکت کنندگان عقیده داشتند برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان باید با توجه به رشته مورد نظر علاوه بر ارائه دانش تخصصی و توجه به علائق دانشجومعلمان، باید به نیازهای شغلی آینده آنان با توجه به مقطع تدریس و مهارت‌های معلمی نیز توجه کند. این بخش از یافته‌ها با پژوهش اسمیت و راگان (Ragan, 2005 & Smith) همسوست. این محققان عقیده دارند در حوزه تدوین برنامه درسی و در مرحله تجزیه و تحلیل، نیازهای آموزشی شناسایی و فرمول بندی می‌شود.

در مورد ویژگی هدف نتایج پژوهش نشان داد برنامه درسی باید معلمانی ایرانی اسلامی پرورش دهد که از یک سو معتقد به ارزشهای اسلامی و پایبند به نظام جمهوری اسلامی ایران باشند و از دیگر سو معلمانی پژوهشگر و جستجوگر پرورش دهد که با فناوری‌های عصر حاضر، مهارت‌های زندگی، شناخت خدا، خود و خلق، رعایت مقررات اجتماعی و دانش علمی تخصصی حیطه شغل خود و آموزش این دانش به دانش آموزان آشنا باشد. این بخش از یافته‌ها با یافته‌های زلر و همکاران (Zeller et al, 2016) مبنی بر اختصاص دادن اهداف به دانش

کاربرد، پرورش معلمان پرسشگر، خلاق و متعهد به جامعه همخوانی دارد. همچنین، نیکخواه و لیاقت‌دار (Nikkhah and Liaqatdar, 2018) نیز عقیده دارند اگرچه هدف‌های برنامه به خوبی تدوین شده، اما در اجرا و تحقق این اهداف مشکلات متعددی وجود داشته است. یافته‌ها در زمینه عنصر محتوا ویژگی‌هایی از قبیل به روز، جامع، تلفیقی بودن، سودمند، انعطاف‌پذیر و قابل انتقال بودن، تناسب با منطق و اهداف و توجه به فرهنگ و شرایط بدست داد. این بخش از یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های مشهدی و همکاران (Mashhadi et al, 2017) مبنی بر محتوای آمیخته، انعطاف‌پذیر، متناسب با اهداف، کاربردی بودن و داشتن رویکرد فناورانه و نتایج نیساخان (Nisa Khan, 2013) مبنی بر انعطاف‌پذیری، استفاده از فناوری و تاکید بر مهارت‌های ارتباطی معلم؛ حمایت می‌شود. در زمینه فعالیت‌های یادگیری در برنامه مبتنی بر مهارت‌های آموزشی معلمان ویژگی‌هایی نظیر فعال بودن دانشجو، انجام کارگروهی، انجام تدریس با شیوه‌های تلفیقی، انجام تکرار و تمرین و کار عملی، توجه به همه حواس دانش آموزان، تسهیل‌گری در پیوند نظر و عمل به دست آمد که این بخش از یافته‌ها با پژوهش‌های کوئن و همکاران (Koenen et al, 2015) مبنی بر تلفیق روش‌های تدریس و ادغام فناوری در تدریس و یادگیری؛ مطابقت دارد.

در زمینه عنصر معلم ویژگی‌هایی مثل توجه به استفاده از زبان بدن، شناخت و بکاربردن روش‌های فعال تدریس، شناخت مخاطبین، ماهر در کاربرد فناوری‌ها در تدریس، برنامه‌ریز در ابعاد مختلف، توانمند در مهارت‌های زندگی، توانمند در برقراری ارتباط به دست آمد. این بخش از یافته‌ها با پژوهش گورا و زلوا (Gyurova, & Zeleeva, 2017) مبنی بر این که معلمان بایست خلاق، دارای سواد فناوری، و دارای مهارت در مهارت‌های زندگی باشند، همخوانی دارد. همچنین با توجه به نتایج دانش‌پژوه و فرزاد (Daneshpajoooh and Farzad, 2006) مبنی بر ضعف معلمان ابتدایی در رسیدن به هدف‌های مهارتی و نارسایی‌های جدی برنامه‌درسی در اجزای مهم تدریس، برنامه درسی بهینه طراحی شده سعی در تقویت مهارت‌های آموزشی و تدریس در دانشجومعلمانی که معلمان آینده‌ای نه چندان دوراند دارد. ویژگی‌های در دسترس بودن منابع، قابلیت اجرا با ساده‌ترین منابع، هماهنگی با ساختار فیزیکی و تطابق با برنامه‌های درسی دیگر به عنوان ویژگی‌های منابع برنامه درسی بهینه دانشگاه فرهنگیان در نظر گرفته شد.

در خصوص عنصر گروه‌بندی، ویژگی‌هایی مثل در نظر گرفتن فرصت برای کار گروهی، رعایت تفاوت فردی مخاطبان و فراهم کردن فرصت‌های تعاملی مختلف به دست آمد. در زمینه عنصر مکان، انعطاف‌پذیری و منحصر نشدن به محیط خاص به عنوان ویژگی اصلی این عنصر به دست آمد. صالحی‌زاده و همکاران (Salehizadeh & Ghorchian and Mohammad Davoodi, 2020). در زمینه طراحی و ساخت و مکان‌یابی دانشگاه فرهنگیان توجه به ویژگی‌های فضاسازی، نما، کلاس‌های باکیفیت، فضای سبز را به مسوولان ذی‌ربط پیشنهاد می‌کنند. مکان شامل زمینه‌های آموزشی، جسمی، اجتماعی و روانی است که دانش‌جویان در آن غوطه‌ور هستند و تصور می‌شود که نقش مهمی در رشد حرفه‌ای و اخلاقی آنها دارد. بخشی علی‌آباد و همکاران (Bakhshialiabad et al., 2015) باور دارند مکان و محیط یادگیری تأثیر زیادی بر تجارب و نتایج یادگیری دانش آموزان دارد. این امر تعیین می‌کند که دانش آموزان چه، چگونه و چرا یاد می‌گیرند.

هم چنین در مورد عنصر زمان، استفاده از هر زمانی برای آموزش، توجه به مناسبات فرهنگی و تقسیم‌بندی مناسب زمان به عنوان ویژگی این عنصر معرفی شد. این بخش از نتایج در مورد عنصر زمان با پژوهش زلر و همکاران (Zeller et al, 2016) مبنی بر متغیر بودن زمان پشتیبانی می‌شود.

در زمینه عنصر ارزشیابی در برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی معلمان می‌توان به ویژگی‌های توجه به انواع ارزشیابی‌ها، در نظر گرفتن اهداف برنامه در ارزشیابی، ارزشیابی مشارکتی و ارائه بازخورد مناسب و به موقع اشاره کرد. این قسمت از یافته‌ها با پژوهش‌های زلر و همکاران (Zeller et al, 2016) مبنی بر استفاده از ابزارهای مختلف برای ارزشیابی و سنجش تکوینی، کوئن و همکاران (Koenen et al, 2015) مبنی بر استفاده از روش‌های سنجش مداوم و خودارزشیابی و نیساخان (Nisa Khan, 2013) مبنی بر استراتژی ارزشیابی سازنده؛ همخوانی دارد.

علاوه بر عناصر یادشده در الگوی اکر دو عنصر نیاز و سازماندهی محتوا نیز به الگوی برنامه درسی اضافه شد تا برنامه درسی در تشخیص اهداف و ضرورت‌ها از غیرضروری‌ها عملکرد مطلوب داشته و برنامه با علایق، استعداد، نیاز دانشجومعلمانی و پیشرفت علم و تکنولوژی منطبق باشد. در عنصر سازماندهی محتوا باید در نظر داشت که برنامه باید منسجم باشد و ارتباط افقی و طولی دروس مختلف رعایت گردد، در عین حال تناسب تربیتی، پراگماتیکی و روانشناختی نیز در سازماندهی محتوا رعایت شود.

سوال دوم پژوهش حاضر در مورد چگونگی اعتبار الگوی بهینه برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان بر اساس مهارت‌های آموزشی معلمان دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی بوده است. به منظور اعتباریابی کیفی الگوی به دست آمده از معیارهای اعتبارسنجی کیفی (قابلیت اعتبار و تاییدپذیری) و قابلیت اعتماد (اطمینان‌پذیری) و همسوسازی با پیشینه نظری و پژوهشی و نظر متخصصان استفاده شد که نتایج نشان داد

چارچوب اولیه به لحاظ کیفی از اعتبار لازم برخوردار است و این به معنای این است که فرایند طی شده برای دستیابی به چارچوب مفهومی این الگو از دقت و اعتبار لازم برخوردار است. با نظر به یافته‌های پژوهش در طراحی الگوی بهینه برنامه‌درسی دانشگاه فرهنگیان بر اساس مهارت‌های آموزشی معلمان، مختصات الگوی پیشنهادی به قرار زیر است:

۱- مبنای روانشناختی در طراحی الگوی برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی معلمان، رفتارگرایی، ساختن‌گرایی و آموزش و پرورش قابلیت مدار بوده است. این ویژگی برنامه درسی بیانیه‌های هدف، محتوا و ارزشیابی را تحت تاثیر قرار داده می‌دهد. این بخش با پژوهش عارفی (Arefi, 2004) مبنی بر اینکه در جهت بهبود برنامه‌درسی رشته علوم تربیتی از رویکرد تلفیقی در طراحی برنامه درسی باید استفاده کرد، مطابقت دارد. هم چنین از نظر حسینی لرگانی و مجتبی‌زاده (Hosseini Lorgani, and Mojtaba Zadeh, 2015) باید به برنامه درسی نگاه مبتنی بر پسااثبات‌گرایی و ساخت‌گرایی اجتماعی داشت. براین اساس برنامه درسی به منزله واقعیتی عینی است و محصول مشترک تعاملات اجتماعی هم‌تایان دانشگاهی و تجارب حرفه‌ای آن‌هاست.

۲- فرایند طراحی با شناسایی مهارت‌های آموزشی آغاز شده و پس از آن تصمیم‌گیری در مورد اهداف، محتوا و سایر عناصر صورت می‌گیرد. ۳- مرحله شناسایی مهارت‌های آموزشی می‌تواند هم به عنوان بخشی از طراحی برنامه درسی مطرح شده و هم خارج از این فرایند فرض شود. به این معنا که ممکن است مهارت‌های آموزشی از پیش شناسایی شده و یا از قبل موجود می‌باشد.

۴- پرورش مهارت‌های آموزشی در الگوی برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های آموزشی معلمان بیشتر ناظر بر مهارت‌هایی است که بتوان آن‌ها را با توجه ویژگی‌های منطبق و هدف تحلیل کرد.

۵- سوالات مصاحبه نیمه‌ساختارمند جهت شناسایی مهارت‌های آموزشی بر اساس بررسی پیشینه مطالعاتی به دست آمده در ده حوزه تدریس، ارزشیابی، برنامه‌ریزی، خلاقیت و تفکر، ارتباط با دانش‌آموز، اولیاء و همکاران، برنامه‌ریزی کردن، مهارت پژوهش و استفاده از تکنولوژی طراحی و اجرا شد.

۶- الگوی طراحی شده برای اولین بار در کشور طراحی شده است. پژوهش‌های زیادی در مورد برنامه‌های درسی تربیت معلم انجام شده است بنابراین انجام پژوهشی که بر مهارت‌های آموزشی معلمان تاکید داشته باشد ضروری می‌نماید. همچنین در طراحی الگو سعی شد از مخاطبینی که از برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان استفاده می‌کنند، افرادی که برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان را اجرا می‌کنند، افرادی که خروجی دانشگاه فرهنگیان هستند و معلمان که در کار خود خبره هستند و سال‌ها تجربه آموزشی دارند جهت شناسایی مهارت‌های آموزشی معلمان استفاده شود.

۷- الگوی پیشنهادی یک الگوی اختصاصی برای دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان است، هرچند الگوی طراحی شده قابلیت و انعطاف لازم برای سایر دوره‌ها و رشته‌های آماده‌سازی معلمان را با اندکی تغییر داراست.

با توجه به این که معلمان دوره ابتدایی وظیفه حساس و خطیر بر عهده دارند، آماده‌سازی آنان برای کسب موفقیت در کلاس درس حائز اهمیت خاص است، لذا برنامه درسی تربیت معلم باید به گونه‌ای باشد که ضمن تاکید بر دانش تخصصی رشته مورد تدریس، دانشجو معلمان را با مهارت‌های مورد نیاز در حیطه شغل خود آشنا و این مهارت‌ها را در آنان پرورش دهد. همچنین مشاهدات سال‌ها تدریس و تدریس اینجانب در دانشگاه فرهنگیان حاکی از بی‌رغبتی دانشجویان از بسیاری از دروس به جهت عدم ارتباط با حوزه تخصصی معلمی و یا به روز و مناسب نبودن محتوا بود؛ به همین جهت نظرات دانشجویان با معدل بالا در ترم اول و ترم آخر جهت شناسایی انتظارات آن‌ها از یک معلم ماهر برای گنجاندن و در نظر گرفتن علایق و سلائق آنان در طراحی برنامه درسی لحاظ شد. با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر به اساتید و مدرسان دانشگاه فرهنگیان پیشنهاد می‌شود فنون مرتبط با کلاس‌داری، تدریس، استفاده از تکنولوژی، مهارت‌های پژوهشی و... را در تدریس خود لحاظ کنند و نمونه عملی برای دانشجو معلمان باشند. همچنین از افرادی که سالها تخصص و تجربه در دوره ابتدایی دارند را به عنوان مدرسان دروسی از دانشگاه فرهنگیان انتخاب نمایند تا بتوانند مطالب آموزشی را به صورت عینی و ملموس تر برای دانشجو معلمان ترسیم کنند و به پیوند نظر و عمل دروس دانشگاهی با دوره ابتدایی کمک کنند. هم چنین دانشگاه فرهنگیان با بازنگری و بهینه‌سازی در برنامه درسی رشته علوم تربیتی به چابک‌سازی برنامه‌درسی اقدام کند و بر مهارت‌آموزی و مهارت‌ورزی و تالیف کتب به‌روز در برنامه درسی این دوره تاکید نماید.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

1. Arefi, Mahboubeh (2004), A Study of Curricula in Educational Sciences in Higher Education in Iran and Strategies for Its Improvement, Case Study: Educational Management, Tehran, Tarbiat Modares University, PhD Thesis in Curriculum Planning[in Persian].
2. Akker, J. van den (2003). Curriculum perspectives: An introduction. In J. van den Akker, W. Kuiper and U. Hameyer (Eds.), Curriculum landscapes and trends (pp. 1-10). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
3. Amrollah, A and Hakimzadeh, R (2014) .A Comparative Study of the Quality of Teacher Training Curriculum in South Korea, England and Iran, Bi-Quarterly Journal of Higher Education Curriculum Studies, 7-25. [in Persian]
4. Abdul Maleki, Y ;Adib, Y and Badri Gargari, R (2010). Assessing the appropriateness of the curricula of teacher training centers with the required competencies of teachers from the perspective of teachers .Tehran: Shahid Rajaei University. [in Persian]
5. Babaei, A (2015). Successful intelligence and its effect on students' performance in the new internship curriculum of Farhangian University, Bi-Quarterly Journal of Educational Studies, Fifth Year, No. 14, 102-12. [in Persian]
6. Bkkhshbbbbb, .. , Bkkhsh, .. , & sss snshah,, .. (2015). uuudnnts' perceptions of the academic learning environment in seven medical sciences courses based on DREEM. Advances in medical education and practice, 6, 195.
7. Davarpanah, A (2017). Linking Theory and Practice: Critique of Flooden and Pir Educational Thoughts and Outline Drawing in Farhangian University Curriculum, Quarterly Journal of Research in Curriculum Planning, Fourteenth Year, Volume 2, Number 27, 131-110. [in Persian]
8. Darling-Hammond. (2014) , Strengthening Clinical Preparation: The Holy Grail of Teacher Education
9. Daneshpajoo, Zahra (2003). Assessing the professional skills of middle school science and math teachers and presenting methods for its quality improvement, Educational Innovation Quarterly, No. 6, Second year, 92-69[in Persian]
10. Daneshpajoo, Zahra and Farzad, Valiullah (2006) Evaluation of Vocational Skills of Primary School Teachers, Quarterly Journal of Educational Innovations, No. 18, Fifth Year, 170-135[in Persian]
11. Gyurova, V. & Zeleeva, V. (2017). The knowledge and skills of the 21 century teachers. In R. Valeeva (Ed), *The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences* (Vol. XXIX, pp. 282-291). Russia, Kazan Federal University: Future Academy
12. Hosseini Lorgani, S. M and Mojtaba Zadeh, M (2015), Designing and Validating the Curriculum Model for the Iranian Higher Education System, Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, Volume 24, Number 3, 51-23. [in Persian]
13. Kalbasi, A ;Nasr, A.R ;Khoroshi, P and Athari, Z. S (2015). Investigating the components of course evaluation and its case study by student teachers of Shahid Rajaei Center of Farhangian University of Isfahan .Quarterly Journal of Research in Curriculum Planning, Twelfth Year, Second Volume, No. 17, 145-135. [in Persian]
14. Koushi, Z and Soltani, A(2018). A Comparative Study of Curriculum Elements of Teacher Training Centers in Iran and India, Bi-Quarterly Journal of Teacher Education Research, Second Year, No. 4, 9-45. [in Persian]
15. Koenen, A. K., Dochy, F., & Berghmans, I. (2015). A Phenomenographic analysis of the implementation of competence-based education in higher education. *Teaching and Teacher Education*, 50, 1-12
16. Lew, L.Y. (2013). National science education standards and pre- service programs in theUSA. *Journal of Curriculum Studies*, 7(27), 21-44.
17. Maeroufi, Y ;Musapour, N and Hassani, H.(2018). Assessing the level of consistency of the intended and implemented curriculum of the undergraduate courses of Farhangian University, Bi-Quarterly Journal of Educational and School Studies, Year 7, Issue 18, 98-71. [in Persian].
18. Mashhadi, H ;Sharifian.f., Liaqatdar .M.J and Rastegarpour. H. (2017). A Survey of the Optimal and Existing Status of the Content Element for the Training of Technology Teachers from the Perspective of Experts, Faculty Members and Students, *Iranian Curriculum Studies Quarterly*, Year 12, No. 47, 68-37. [in Persian].
19. Mashhadi, H ;Sharifian.f., Liaqatdar .M.J and Rastegarpour. H. (2017). A Survey of the Optimal and Existing Status of the Content Element for the Training of Technology Teachers from the Perspective of Experts, Faculty Members and Students, *Iranian Curriculum Studies Quarterly*, Year 12, No. 47, 68-37. [in Persian].
20. Nikkhah, M and Liaqatdar.M.J(2018). Assessing the quality of the implementation of the new curriculum of primary education of Farhangian University ;Case Study: Chaharmahal and Bakhtiari Province, Bi-Quarterly Journal of Research in Teacher Education, First Year, Third Issue, 133-105. [in Persian].
21. Nisa Khan, Zebun(2013), Need for improvement of teacher education in the new millennium, *International Journal of Secondary Education*, Vol. 1, No. 2, pp. 4-7
26. Raouf, A. (2000). A Study of the Global Movement for the Improvement of Teacher Education, Publications of the Education Research Institute. [in Persian]

27. Ritchie, J., Lewis, J., Nicholls, C. M., & Ormston, R. (Eds.). (2013). *Qualitative research practice: A guide for social science students and researchers*. London: Sage.
28. Safi, A (2012). *Teacher training in Iran, Japan, Malaysia, Germany, England, India and Pakistan*. Tehran: Editing Publishing [in Persian]
29. Salehizadeh, M ;Ghorchian, N and Mohammad Davoodi, A. H (2020). Presenting the model of effective factors on the quality of professional teaching of professors of Farhangian University with the approach of data theory of the foundation, *Bimon.thly Journal of New Approach in Educational Management*, Eleventh Year, No 3, 69-92. [in Persian]
30. Smith, P. L., & Ragan, T. J. (2005). *Instructional design*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
31. Thijs, A., & van den Akker, J. (2009). *Curriculum in development*. Enschede: The Netherlands Institute for Curriculum Development (SLO).
32. ggggggs_rii mrrs .(2007) “ecchrr profssomll devll opmen”” aan inrrrnoooll rvveew of the literature.unesco;international institute for educational planning.
33. Waddell,j. &-Vartuli,s. (2015) ,Moving from Traditional Teacher Education to a Field-Based Urban Teacher Education Program:One Program”s *Story of Reform,University of Missouri, Kansas City*.
34. Zeller, M. P., Sherbino, J., Whitman, L., Skeate, R., & Arnold, D. M. (2016) Design and Implementation of a Competency-Based Transfusion Medicine Training Program in Canada. *Transfusion medicine reviews*, 30(1), 30-36.